

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Č., a. s., M.**, IČO: X., proti žalovanému: **1/ J. T., H.**, právne zastúpeného JUDr. J. K., A., G., žalovanej **2/ H. V., S.**, právne zastúpenej JUDr. R. M., PhD. – A.. s. r. o., J., v **konaní o zaplatenie 8 421,51 eur s príslušenstvom**, na dovolanie žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12. apríla 2012, č. k. 3Cob/166/2011-323, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej 2/ **o d m i e t a .**
Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice - okolie rozsudkom zo dňa 18. 03. 2011, č. k. 12Cb 36/2005-284 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 8 421,52 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 15% zo sumy 7 615,34 eur od 20. 09. 2004 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 15% zo sumy 506,09 eur od 20. 09. 2004 do zaplatenia, trovy konania v sume 421,56 eur, a to všetko do troch dní od právoplatnosti s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalovanému 1/ súd prvého stupňa ďalej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi i sumu 9,99 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 10,8 % z dlžnej sumy od 29. 08. 2004 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti, pričom súd prvého stupňa svojim rozhodnutím v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa sa konštatuje, že právny vzťah medzi účastníkmi konania súd posúdil ako úverovú zmluvu podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a tiež podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy. Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa preukázané, že žalobca so žalovaným 1/ uzatvoril platnú zmluvu o bežnom účte a spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému 1/ peňažné prostriedky a žalovaný 1/ poskytnutý úver nesplácal v dohodnutých splátkach riadne a včas,

dostal sa do omeškania s platením viac ako dvoch splátok, resp. jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, a preto bol žalobca oprávnený úver zosplatiť. Úrok z omeškania súd prvého stupňa posúdil podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka a pokiaľ ide o úrok z omeškania za debetný zostatok, súd prvého stupňa zdôraznil, že nemal za preukázanú platnú dohodu o úroku z omeškania za nepovolený debetný zostatok, avšak z vlastnej činnosti mu bolo známe, že úrokové sadzby za úvery poskytované bankami v čase uzavretia zmluvy sa pohybovali vo výške 7,12% až 9,81% a preto priznal žalobcovi úrok z omeškania o 1% vyššie, teda vo výške 10,81% zo sumy 9,99 eur a v prevyšujúcej časti tento úrok ako nedôvodný zamietol. Ručiteľský záväzok žalovanej 2/ súd prvého stupňa posúdil podľa § 303 a § 304 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka a uviedol, že žalovaná 2/ platne prevzala na seba ručiteľský záväzok a stala sa ručiteľom žalovaného 1/. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia zdôraznil, že ručiteľské vyhlásenie žalovanej 2/ vo vzťahu k žalobcovi, je dvojstranným právnym úkonom medzi veriteľom a žalovaným 2/ a k zániku ručenia žalovanou 2/ môže dôjsť len naplnením zákonných ustanovení § 303 až § 312 Obchodného zákonníka. Podľa súdu prvého stupňa v konaní nebolo preukázané, že by záväzok žalovaného 1/ voči žalobcovi v žalovanej sume zanikol a na základe tohto súd prvého stupňa ustálil, že žalovaná 2/ nemohla platne odstúpiť od ručiteľského záväzku, jej ručenie aj po odstúpení naďalej trvá, a preto je jej námietka nedostatku pasívnej legitímácie nedôvodná. V odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa sa súd vysporiadal aj s námietkou žalovanej 2/, týkajúcej sa existencie nátlaku pri podpise ručiteľského vyhlásenia a omyle pri podpise, ktoré námietky boli vyhodnotené ako účelové. Výrok o náhrade trov sa zakladá podľa § 142 ods. 3 O. s. p.

Na odvolanie žalovanej 2/ odvolací súd napadnutým rozhodnutím rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že s poukazom na § 219 ods. 2 O. s. p. sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym posúdením nároku žalobcu a obrany žalovanej 2/, uvedeným v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa. K námietke žalovanej 2/, že žalobca nedostatočne zistil majetkové pomery žalovaného 1/, odvolací súd uviedol, že ako vyplýva zo zmluvy o úvere, žalobca so žalovaným 1/ uzavrel dohodu o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, pričom žalobca viazal poskytnutie úveru aj na prevzatie ručiteľského záväzku. Žalovaná 2/ potrebné vyhlásenie urobila, čím podľa odvolacieho súdu sama umožnila, že žalobca poskytol žalovanému 1/ úver. Odvolací súd ďalej zdôraznil, že v konaní nebolo preukázané, že by žalobca ako veriteľ úmyselne vyvolal omyl spôsobujúci neplatnosť

ručiteľského vyhlásenia žalovanej 2/, z ktorého dôvodu je odstúpenie žalovanej 2/ od ručiteľského vyhlásenia neplatné. Rovnako sa odvolací súd stotožnil aj s vyhodnotením námietky súdom prvého stupňa týkajúcej sa nedostatku slobody vôle žalovanej 2/ pri podpise ručiteľského vyhlásenia podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa taktiež uviedol, že v danom prípade je bez právneho významu, či veriteľ využil všetky možnosti na to, aby dosiahol uspokojenie svojej pohľadávky proti dlžníkovi, pretože podmienky na vznik povinnosti žalovanej 2/ splniť svoj ručiteľský záväzok boli splnené. K tvrdeniu žalovanej 2/, že súd prvého stupňa spochybnil, že po odstúpení žalovaného 1/ od kúpnej zmluvy na auto, mu vrátila kúpnu cenu, odvolací súd uviedol, že toto nemá vplyv na konanie, keďže sa jedná o vzťah medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/, ktorý nie je predmetom konania. Odvolací súd zároveň dodal, že ak žalovanej 2/ vznikla povinnosť plniť svoj ručiteľský záväzok, nemožno takéto plnenie považovať za plnenie v rozpore s dobrými mravmi. Výrok o trovách konania sa zakladá podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 2/ dovolanie odôvodnené poukazom na ust. § 237 písm. f/ O. s. p. Dovolateľka ďalej uviedla, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec, keď potvrdil zmätočné uznesenie súdu prvého stupňa. Tento postup súdu nemá podľa žalovanej 2/ žiadnu oporu v platnom právnom poriadku, keď bez ďalšieho nebolo opravnému prostriedku podanému žalovanou 2/ v zákonnej lehote vyhovené, ak podľa dovolateľky zo súdneho spisu jednoznačne vyplýva odôvodnenosť odvolania. Žalovaná 2/ zdôraznila, že nikdy nemala vôľu prevziať ručiteľský záväzok voči žalobcovi a bez primeraného protiplnenia (keďže nedisponovala a nedisponuje finančnou sumou na splatenie pôžičky) by tak nikdy neurobila. Dovolateľka dodala, že podpísala záväzok po psychickom a fyzickom nátlaku zo strany jej manžela, pričom neplatnosť ručiteľského záväzku je predmetom konania na Okresnom súde Košice II, ktoré do podania dovolania nebolo ukončené. Podľa dovolateľky mal súd konanie o zaplatenie peňažnej sumy prerušiť do vyriešenia predbežnej otázky platnosti ručiteľského záväzku, čo neurobil. Z uvedeného dôvodu dovolateľka žiada, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, pričom dovolací súd rozhodne o náhrade trov konania.

Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že ho považuje za právne nedôvodné, nakoľko nespĺňa podmienky dané § 236 a nasl. Občianskeho

zákonníka. Z rozhodnutia Okresného súdu Košice – okolie, ako aj Krajského súdu v Košiciach, ktorý potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, je podľa žalobcu právne nespochybniteľné, že žalovanej 2/ ako účastníčke konania nebola nijakým spôsobom odňatá možnosť konať pred súdom. Preto žalobca žiada, aby dovolací súd dovolanie žalovanej 2/ zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Dovolanie účastníka konania upravené v tretej hlave štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých to pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V preskúmvanej veci dovolateľ napadol dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu vydané vo forme rozsudku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O. s. p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O. s. p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd danú vec doposiaľ nerozhodoval. Rovnako sa nejedná o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej, alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Z hľadiska § 237 O. s. p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O. s. p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd. Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalovaného preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Z vymenovaných procesných väd je v dovolaní výslovne namietaná vada konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., t. j., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť pred ním konať.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho

poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalovanej 2/ neznemožnil uplatniť procesné práva, priznané jej právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

Procesnú nesprávnosť postupu odvolacieho súdu vyvodzuje dovolateľka z toho, že odvolací súd neprerušil konanie do vyriešenia otázky neplatnosti ručiteľského záväzku, ktoré konanie prebieha na Okresnom súde Košice II.

Dovolací súd k tejto námietke poukazuje na § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., podľa ktorého pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Toto ustanovenie upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Predmetné ustanovenie dopadá na procesné situácie, v ktorých súd môže konanie prerušiť, no nemusí tak urobiť. Prerušenie konania je tu na úvahe vec prejednávajúceho súdu a je upravené len ako procesná možnosť tohto súdu, nie však jeho povinnosť. Súd má najskôr zvážiť možnosť iných vhodných opatrení a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber vhodného opatrenia (napríklad spojenie vecí, prerušenie konania, vyriešenie predbežnej otázky) slúžiaceho účelu racionálnej organizácie postupu pri vedení príslušného konania má súd podriadiť aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní (§ 6 O. s. p.) a spomedzi viacerých opatrení použiť to, ktorým sa ochrana práv účastníkov konania zabezpečí čo najrýchlejšie a najúčinnejšie. Rozhodujúcim hľadiskom je hospodárnosť

konania, s prihliadnutím na ktorú prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo.

Prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. je procesný inštitút, ktorý sa zvolí vtedy, ak je vhodné dočasne nepokračovať v konaní. Všeobecným účinkom prerušenia konania je, že sa nekonajú pojednávania, neplynú lehoty (§ 111 O. s. p.) a účastníci (dočasne) nevykonávajú procesné úkony inak spojené s konaním. Tak, ako nedochádza k vylúčeniu účastníka konania z realizácie jeho procesných oprávnení postupom súdu, ktorý konanie prerušil (viď napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 209/2009), nedochádza k odňatiu možnosti pred súdom konať, bez ďalšieho, ani procesným postupom súdu, ktorý konanie v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. neprerušil, teda návrh na prerušenie konania rozhodnutím zamietol (prvostupňové rozhodnutie č. I. 198, rozhodnutie odvolacieho súdu č. I. 211 spisu, porovnaj aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 185/2009).

Pokiaľ preto v danom prípade odvolací súd neprerušil konanie v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., nemožno mu vytýkať, že dovolateľke odňal možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Žalovaná 2/ podané dovolanie odôvodnila ďalej tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle ust. § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. v prípade, ak je dovolanie procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej 2/ v súlade s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej 2/, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Žalobca v dovolacom konaní nepodal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania, preto mu dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je opravný prostriedok prípustný.

V Bratislave 18. apríla 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová